

ต่อมบาร์โธลิน (Bartholin' gland)

คือ ต่อมที่อยู่บริเวณข้างซ้ายและข้างขวาของแคมเล็ก มีขนาดประมาณ 0.5 ซม. ปกติจะคลำไม่พบ มีหน้าที่สร้างเมือกหล่อลื่นในช่องคลอด เมื่อรูเปิดของท่ออุดตัน เมือกที่สร้างขึ้นไม่สามารถหลั่งออกไป ทำให้ต่อมยืดขยายโตขึ้นเป็นถุงน้ำ (Bartholin's cyst) และหากมีการติดเชื้อแบคทีเรีย จะทำให้เกิดการอักเสบเป็นถุงหนอง (Bartholin's abscess)

สาเหตุ...

การอุดตันของรูเปิดของท่อ อาจมีสาเหตุจากเมือกที่สร้างขึ้น มีความเหนียวข้นมากหรือเนื้อเยื่อบริเวณรอบ ๆ รูเปิดของท่อมีการบวมจากการเสียดสี การสวมใส่กางเกงที่รัดตึงเป่าความร้อนและอับชื้น

อาการและอาการแสดง...

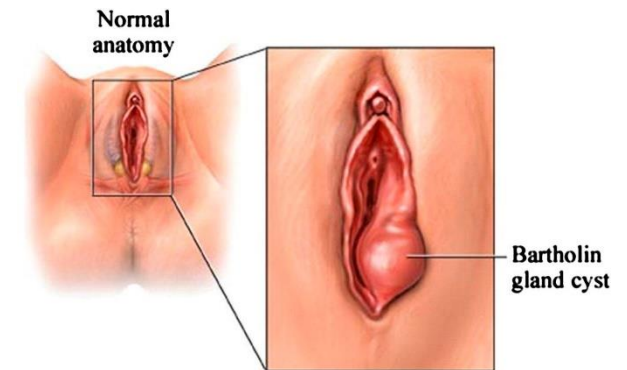
1. ผู้ป่วยส่วนใหญ่มาด้วยอาการคลำพบก้อนที่แคมใหญ่ข้างใดข้างหนึ่ง ขนาดโตขึ้นเรื่อย ๆ อาจมีอาการเจ็บขณะเดิน นั่ง หรือเวลามีเพศสัมพันธ์
2. ในรายที่เป็นถุงหนอง อาจมีอาการปวดจนนอนไม่หลับ และอาจมีไข้ร่วมด้วย ผู้ป่วยที่มาตรวจซ้ำ ฝีอาจจะแตกแล้วและมีหนองไหลออกจากปากช่องคลอด
3. การตรวจร่างกายหากเป็นถุงน้ำ จะคลำพบก้อนที่บริเวณปากช่องคลอด แต่หากเป็นถุงหนอง จะมีอาการเจ็บเวลาสัมผัส

การรักษา...

1. การใช้ยาบรรเทาความเจ็บปวดหรือยาปฏิชีวนะ เพื่อลดอาการอักเสบ ในกรณีที่มีการอักเสบหรือบวมเล็กน้อย
2. การผ่าตัดที่เรียกว่า "Marsupialization" เป็นการผ่าตัดเปิดถุงน้ำที่ปากช่องคลอด เพื่อระบายน้ำหรือหนองออก ในกรณีที่ถุงน้ำมีขนาดใหญ่หรือมีการอักเสบมาก โดยแพทย์อาจส่งหนองไปทำการตรวจเพาะเชื้อ และให้ยาปฏิชีวนะร่วมด้วย ซึ่งการผ่าตัดดังกล่าวเป็นการทำผ่าตัดเล็ก สามารถทำได้แบบผู้ป่วยนอก ใช้เวลาประมาณ 15-30 นาที เมื่อทำเสร็จแล้วสังเกตอาการประมาณ 30 นาที แพทย์จึงอนุญาตให้กลับบ้านได้

การเตรียมตัวในวันนัดเพื่อรับการผ่าตัด..

1. สามารถรับประทานอาหารได้ตามปกติ
2. เตรียมผ้าอนามัย 1 ซีน เพื่อใช้หลังการผ่าตัด
3. เตรียมค่าใช้จ่ายประมาณ 3,000 บาท
4. หากท่านมีโรคประจำตัวหรือมีประวัติการแพ้ยา มียาที่รับประทานอยู่เป็นประจำ โดยเฉพาะยาละลายลิ่มเลือด ยาต้านการแข็งตัวของเลือด ควรแจ้งให้แพทย์ และพยาบาลทราบก่อนการผ่าตัด
5. ควรพญาติมาด้วย เพื่อดูแลท่านระหว่างเดินทางกลับบ้าน และช่วยเหลือในการชำระค่าใช้จ่ายหรือซื้อยาที่ต้องรับประทานต่อ

ขั้นตอนการทำผ่าตัด

1

เจ้าหน้าที่จะจัดเตรียมผ้าถุงให้เปลี่ยนผู้รับบริการ
ควรปัสสาวะทิ้งให้เรียบร้อยก่อนเข้าห้องตรวจ

2

ขึ้นเตียงตรวจภายใน พยาบาลจะช่วยจัดท่านอน
หงายขา 2 ข้างวางบนขาหยั่ง

3

แพทย์จะเช็ดทำความสะอาดบริเวณ
ปากช่องคลอดและฝีเย็บด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อและ
ปูผ้าปลอดเชื้อ คลุมบริเวณที่ทำผ่าตัด

4

แพทย์จะใช้การระงับความรู้สึกด้วยการ
ฉีดยาชาเฉพาะที่ แล้วใช้มีดกรีดเพื่อระบาย
หนองออกและเย็บแผลผ่าตัดด้วยไหมชนิดละลาย

คำแนะนำหลังทำผ่าตัด “Marsupilization”

1. ภายใน 24 ชั่วโมงหลังการผ่าตัดควรหลีกเลี่ยง
การกระแทกบริเวณฝีเย็บ เช่น การปั่นจักรยาน หรือ
นั่งคร่อมเพื่อลดการเกิดการฟกช้ำ ห่อเลือด
2. รับประทานยาบรรเทาปวด เมื่อมีอาการเจ็บ
หรือปวดและรับประทานยาปฏิชีวนะที่ได้รับให้ครบ
ตามแพทย์สั่ง
3. อาจมีเลือดออกสีแดงจาง ๆ บริเวณแผลผ่าตัด
ปริมาณเล็กน้อยประมาณ 3-5 วัน
4. ชำระล้างหลังการขับถ่ายด้วยน้ำสะอาด และ
เช็ดทำความสะอาดบริเวณอวัยวะเพศภายนอก โดยเช็ด
จากด้านหน้าไปด้านหลัง
5. ห้ามสวนล้างช่องคลอด งดแช่ในอ่างอาบน้ำ
คูคลองหรือทะเล เพราะจะเป็นการนำเชื้อโรคเข้าสู่
บาดแผลได้
6. ควรดื่มมีเพศสัมพันธ์อย่างน้อย 2 สัปดาห์
7. สามารถรับประทานอาหารและทำงานได้
ตามปกติ
8. มาตรวจตามนัด ประมาณ 1 สัปดาห์
หลังผ่าตัด เพื่อติดตามผลการรักษา
9. อาการผิดปกติที่ต้องมาพบแพทย์ก่อนวันนัด
ได้แก่ มีไข้สูง ปวดบริเวณแผลผ่าตัดอย่างรุนแรง มี
เลือดออกจากแผลผ่าตัดปริมาณมาก

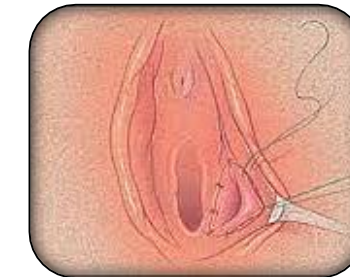
ที่มา : <http://ramaclicnic.ra.mahidol.ac.th>

เอกสารคำแนะนำ...

สำหรับผู้ที่ได้รับการผ่าตัด

Marsupilization

ด้วยความปรารถนาดี..

หน่วยผ่าตัดแบบวันเดียวกลับ (ODS)

ห้องผ่าตัดสูติกรรม รพ.มหาราชชนนครศรีฯ

โทร/ID Line 095-2738915

โทร. 075-340250 ต่อ 8512

SCAN ME